SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVII. No. 140. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JULY 25, 1990 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 25-го ЛИПНЯ 1990 Ч. 140. РІК XCVII

ГОЛОВОЮ ВЕРХОВНОЇ РАДИ ОБРАНО Л. КРАВЧУКА

Київ. — Як уже інформовано, тут на сесії Верховної Ради в понеділок, 23-го липня, відбулися вибори. Із 27-ми висунутих кандидатів, 22 депутати зняли свої кандидатури. Левко Лук'яненко минулого тижня раптово дістав серцеву недугу й лежить у лікарні, тому він також зняв свою кандидатуру. У першій турі голосування жоден з п'яти кандидатів не отримав потрібної кількости голосів. Найбільше голосів набрали академік Ігор Юхновський та другий секретар ЦК КПУ Леонід Кравчук.

На другу туру голосування залишилося дві кандидатури, але кандидат від Демократичного Бльоку академік І. Юхновський зняв свою кандидатуру, тому, що опозиційна Народна Рада вирішила не приймати участи в голосуванні та не брати на себе відповідальности за обрання партійного апаратчика Л.Кравчука. Члени Народної Ради сподівалися, що без них для участи в голосуванні не буде 300 осіб присутніх, і це унеможливить обрання Л. Кравчука. Але навіть після того, як члени Народної Ради вийшли, в залі виявилось 313 осіб з яких за Кравчука проголосувало 239, „проти" голосували 74 особи.

У вівторок, 24-го липня, ранкова сесія Верховної Ради тривала всього 15 хвилин. З короткою промовою виступив Л. Кравчук, який заявив, що буде вірним Комуністичній партії і совєтській владі. Коли хтость запитав його, чи вважає він, що Україні потрібна своя армія і свої органи державної безпеки, то Л. Кравчук відповів, що про це не може бути й мови, оскільки нема такого закону.

Л. Кравчук народився 1934 року, українець, закінчив Київський університет, працював викладачем політекономії, кандидат економічних наук. На партійній роботі з 1960 року.

Після виступу Л. Кравчука слово взяв Дмитро Павличко, який заявив, що Народна Рада не відповідає за обрання на пост голови Верховної Ради Л. Кравчука, але вважає себе конструктивною опозицією і має намір робити все те, що краще для народу. Та Д. Павличкові не дали говорити далі, консервативна більшість депутатів підвелася з місць і почали кричати. На цьому сесія припинила свою працю. Надалі поточні справи будуть обговорюватися в постійних комісіях Верховної Ради.

Тим часом у Києві 24-го липня відбувалися дві важливі події: страйк працівників трамвайно-тролейбусного управління, які вимагають підвищення заробітної платні; посвячення в Софіївському соборі українського національного прапора, перед встановленням його над Київською Міською радою.

Україна вимагає від Банку Англії повернення золота

Москва. — Московський кореспондент англійської пресової агенції Ройтерс повідомив, що Україна вимагає від Банку Англії повернення бочки золота, яка була передана для збереження 270 років тому.

„Враховуючи прихід від відсотків, цей скарб сьогодні мав би мати вартість 16-трильйонів стерлінгів (29 трильйонів долярів та він належить Україні", — сказав депутата Верховної Ради УССР, видатний прозаїк, автор історичних романів Роман Іваничук.

Золотий скарб був переданий на збереження до Банку Анлії українським гетьманом Павлом Полуботком (1660-1724), який, спираючись на засади Переяславської угоди, боронив автономні права України. Ставши після смерти Скоропадського у 1722 році наказним гетьманом, П. Полуботок продовжував політику оборони прав України, увійшов в конфлікт з російським урядом, який не дозволяв на вибори нового гетьмана і фактично передав керівництво Гетьманщини Малоросійській колеґії. Відносини загострилися, коли Малоросійська колеґія почала втручатися у фінансові справи українського уряду. Перед від'їздом до Петербурґу на виклик царя Петра Великого П. Полуботок передав золотий скарб до Банку Англії на збереження. П. Полуботок та його прихильники були ув'язнені у Петропавлівській фортеці, там він і помер.

Депутат Верховoї Ради України та провідний діяч Руху Володимир Яворівський заявив, що вимоги про повернення скарбу вже були подані на розгляд. „Я впевнений, що скарб буде повернений українському народові та стане його власністю", — сказав В. Яворівський.

ЗМОПІВЦІ ПОБИЛИ УЧАСНИКІВ СВЯТКУВАННЯ КУПАЛА

Тернопіль (УПА, І. Дмитрик, УРП). — В лісовому селі Улашківці на Тернопільщині, 7-го липня о 9-ій год. вечора, в розпалі святкування Івана Купала, в село прибув загін міліції особливого призначення. Близько 50 вояків в шоломах, з ґумовими нагайками та лопатами накинулися на учасників святкування, в тому числі на жінок, дітей і старших, які прийшли подивитися, змусили всіх лягти обличчям до землі та почали бити лежачих людей по чім попало. Це тривало понад годину, при чому карателі вигукували: „Ми вам дадім Україну! Ми вам дадім самостійну!" Покаліченими привезли до районної лікарні Антона Багрія, Ореста Коника, Ольгу Коник, яка вагітна і після побиття у тяжкому стані перебуває в реанімації.

Подібне побоїще було влаштоване також у селі Рудне Борщівського району Тернопільської области, де постраждало 10 осіб. Обидві акції були явно заплями. Тяжко побито 11-го липня невідомими члена УРП Андрія Смука.

Крім того, з Чорткова повідомили, що там переховуються десятки тисяч вояків особливого призначення. Почали з'являтися й підрозділи десантників. У зв'язку з цими подіями на Тернопільщину виїхав депутат Верховної Ради, член УРП Левко Горохівський.

Групу тернопільчан затримала міліція у Хотині. Капітан Попов намагався відібрати в них національну символіку, з якою вони їхали до міста Дніпропетровського на святкування 500-річчя виникнення козацтва. Протримали тернопільчан чотири години в міліції, вивезли їх за місто і там висадили, заборонивши повертатися в місто. Керівникові тернопільського страйкового комітету Ярославові Демидасю 12-го липня зателефонував невідомий, який російською мовою погрозив: „Если будешь много прыгать, тебя подвесят за ноги, как Ивасюка". Очевидно, це пов'язано з тим, що 129 великих підприємств области 11-го липня страйкували разом з шахтарями Донбасу, а об'єднані страйкові комітети очолив Демидась. Йому часто погрожують, відключають телефон, затримують на вулицях.

Стало відомо, що каральною акцією на Тернопільщині під час святкувань Івана Купали керували якийсь капітан і старший лейтенант Колесников. Депутат Левко Горохівський говорив на сесії Верховної Ради про бандитський напад і поставив вимогу розслідувати цей злочин та покарати винних.

Подібні розправи над українською молоддю особливо часто спостерігалися на початку 70-их років, коли права рука Щербицького, партійний ідеолог Маланчук розправлявся з усіма, хто розмовляв, чи співав українською мовою. Маланчук розправився з керівниками самодіяльного хору „Гомін" у Києві, учасники якого, не маючи приміщення, збиралися на берегах Дніпра, співали українські пісні, колядки, щедрівки, влаштовували забави на Івана Купала та в інші свята.

1972 року їх звинуватили в націоналізмі та під різними вигаданими причинами багатьох засудили до 10-12 років ув'язнення. Після розгону хору „Гомін", здавалося, все завмерло. Та прийшов час відродження і знову ожив у Києві хор „Гомін", активно діє на Івано-Франківщині самодіяльний хор „Гомін Карпат", з'явилися такі хори в багатьох інших областях України.

(Закінчення на стор. 3)

Помер С. Параджанов

Москва. — Совєтське офіційне пресове аґентство ТАСС повідомило, що в ніч з п'ятниці 20-го на суботу 21-го липня в Єревані на 66-му році життя після довгої та тяжкої недуги помер відомий вірменський кінорежисер і правозахисник Сергій Параджанов.

С. Параджанов

В минулому переслідуваний діяч совєтського кіномистецтва, автор таких фільмів, як „Огненні коні", „Леґенда про Сурамську твердиню" та „Тіні забутих предків", що здобули йому всесвітню славу і признання, називаючи його справедливо одним із найбільш талановитих кіно-режисерів в СССР.

Щирий приятель українців, С. Параджанов був оскаржений в українському націоналізмі тільки за те, що фільм накручений в Київській кіностудії ім. О. Довженка не погоджувався робити російською мовою, а настоював, щоби ці фільми виготовлялися українською мовою.

Про смерть цього талановитого творця непересічних мистецьких кіно-фільмів повідомлено на сесії Верховної Ради Вірменії в суботу, 21-го липня.

УКРАЇНСЬКІЙ МУЗИЦІ СЛІД ВИЙТИ У СВІТ

Джерзі Ситі, Н.Дж. (О. Кузьмович). — Композитор проф. Ігор Соневицький саме повернувся із відвідин України і повний вражень хоче поділитися з нами не лише зворушливими хвилинами, які він там пережив та незвичайно теплим привітанням українських музиків, але також своїми думками на тему можливостей виведення української музики із примусового замкнення у широкий світ.

Проф. І. Соневицький (справа): з композитором М. Колессою у його помешканні у Львові.

На думку проф. І. Соневицького, в Україні є ряд цікавих молодих і старших композиторів, які стоять на рівні із західніми, зокрема тому, що з нової творчости переважає модерна музика. Розуміється, каже наш гість в цій музиці відчувається екстрему від цього, що досі було заборонене, але наших композиторів треба доконче заохочувати, щоб вони далі пильно творили та треба робити все можливе, щоб їх виконували на Заході, зокрема тут в ЗСА, у престижевих залях та престижевими виконавцями.

Проф. І. Соневицький, який зі зворушенням розповідає про привітання його у Львові, зустріч із музиками, виконуванням його творів по радіо і у телевізії, нав'язав сердечні та близькі зв'язки з українським музичним світом, особливо у Львові. Для нього Львів це справді тепер український Піємонт з культурної точки бачення, через який можна буде здійснити неоренесанс цілої України. Для українських музик гість з Ню Йорку — це міст до музичного життя на поселеннях, а рівночасно саме це вікно, через яке вони мають можливість вийти у світ.

Таке завдання поставив собі проф. І. Соневицький після відвідин в Україні і усі його задуми та пляни зв'язані із виповненням цієї великої та відповідальної місії.

(Закінчення на стор. 3)

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ У КОГОВЗІ

Коговз, Н. Й. (Д.К.). — Традиційний Український День відбудеться тут заходом Окружного Комітету Відділів УККА Олбанської Округи в парку Українського Клюбу, вул. Медовс, в неділю, 19-го серпня, початок о год. 1-ій по полудні. У програмі спортові ігри, забави і виграші для дітей, смачні українські страви і напитки та багато несподіванок.

УРЯД СХІДНЬОЇ НІМЕЧЧИНИ ЗНАХОДИТЬСЯ НА ГРАНІ КРИЗИ

Східній Берлін. — Як вважають політичні коментатори, коаліційний уряд Східньої Німеччини перебуває на грані кризи, викликаної значними розбіжностями міністрів відносно дальших кроків, які повинна зробити Східня Німеччина, прагнучи об'єднатися зі Західньою.

Однією з перешкод до об'єднання Німеччини експерти-економісти вважають різке зниження рівня промислового виробництва у Східній Німеччині, бо місцева продукція не може витримати конкуренції зі західніми товарами.

За даними східньонімецького міністерства праці, в результаті економічного об'єднання Німеччини, яке почалося 1-го липня із запровадження на території Східньої Німеччини західньонімецької марки як державної валюти, були звільнені понад півтора мільйона робітників.

На засіданні парляменту в неділю, 22-го липня, знову розгорнулися суперечки з приводу встановлення конкретних термінів політичного об'єднання країни, тобто проведення загальнонімецьких парляментських виборів. Як відомо, такі вибори призначені на 2-го грудня.

Між прем'єр-міністром Східньої Німеччини Льотарем де Мезієром і представниками Ліберальної і Соціял-демократичної партій також виникли суперечки. Ліберали пропонують, щоб про сворення єдиної Німеччини було офіційно проголошено 1-го грудня, тобто день перед проведенням виборів, які тоді проводилися б згідно з конституцією Західньої Німеччини.

На випадок, якщо вибори відбудуться окремо у Східній і Західній Німеччині, малі партії Східньої Німеччини не зможуть набрати достатньої кількости голосів для того, щоб бути представленими в новому парляменті країни.

Л. де Мезієр твердить, що це принципіяльно неправильна точка зору, бо тоді Східня Німеччина, нехай навіть на один день, опинилася б під владою уряду, який вона не вибирала, і з конституцією, яку вона не приймала.

Дата проголошення єдиної німецької держави має принципіяльний сенс. На думку Л. де Мезієра, оголосивши про створення об'єднаної Німеччини перед проведенням виборів, Східня Німеччина визнає „пріоритет Західньої Німеччини" і поставить себе, таким чином, у підлегле становище.

В СССР ПОЧАЛИ ЗНІМАТИ ПАМ'ЯТНИКИ В. ЛЕНІНА

Москва. — Аґентство Асошіейтед Пресс інформує про атаку в Совєтському Союзі на „найсвятішу ікону комунізму" — Владіміра Леніна, включно до зніманя його пам'ятників в деяких містах СССР, зокрема на півдні, правдоподібно в Україні, і продажу їх на брухт.

Нюаркська газета „Стар-Леджер" з 23-го липня пише, що принаймні в кільканадцятьох містах і містечках Грузії, Прибалтики, України й інших республік, є загальна вимога населення і міських рад обмежити до мінімуму пам'ятники комуністичних бонзів і продати їх, по можливості, торгівцям залізом на перетоплення. Всі ці антипам'ятникові ініціятиви переважно проявляються у республіках, які стремлять до суверенности, а деякі з них до повної національної незалежности, а навіть виходу із Союзу.

За президентури і взагалі керівництва в компартії і уряді Міхаїла Ґорбачова розпочалась офіційна критика сталінської і брежнєвської ери, яка позначилася численними вбивствами власного населення, але первопочином цих вбивств був все таки В. Ленін з його мілітарними і поліційними ордами у формі ЧЕка, які після його смерти перейшли у масові організовані вбивства, типу штучного голоду в Україні, розбудовою концтаборів, пляновими розстрілами „ворогів народу" енкаведистами тощо.

Деяких пам'ятників В. Леніна у важливіших місцях СССР стереже міліція 24 години на добу. Інші помалу, але поступово ідуть на смітник історії. Масове нищення пам'ятників Леніна у Прибалтиці відбулося у 50-річчя анекції трьох республік до СССР, інформує совєтське аґентство ТАСС, яке називає зняття пам'ятників „варварством", „грубою провокацією" та іншими епітетами. Всю вину за це ТАСС перекинув на „групи екстремістів з націоналістичним забарвленням". Навіть у Москві, особливо після обрання Боріса Єльцина головою Верховної Ради Російської федерації, у неформальних виданнях ставились вимоги винести забальзамоване тіло В. Леніна з мавзолею на Красній площі і поховати його на звичайному цвинтарі.

У Тернополі Міська рада голосами 64 до 0 і 26 неприсутніх депутатів вирішила: зняти не тільки пам'ятник В. Леніна і Карла Маркса з центральної площі міста, але також звалити пам'ятники Володимира Затонського, відомого комуністичного партійного діяча і Ярослава Галана, сталініста та прислужника у поборюванні націоналістичного руху в західніх обастях України, — заявила кореспондентові газети „Сільське Життя" партійний ідеолог в Тернополі Галина Н. Сосницька, яка додала, що ортодоксальні комуністи не погоджуються з такою раптовою зміною, а особливо з проєктом знесення пам'ятника В. Леніна і продажу його тій установі чи організації, яка буде цим купном зацікавлена. Звалення пам'ятника коштуватиме місто 480,000 долярів, заявила Сосницька, але „ми все ще надіємося, що до цього не дійде".

У СВІТІ

ДУЖЕ ВПЛИВОВИЙ ГРОМАДСЬКИЙ комітет польської профспілки „Солідарність" відложив справу вирішення про те чи пропонувати парляментові приспішити президентські та парляментарні вибори, заплямовані на весну 1991 року. Лєх Валенса, провідник „Солідарности", який змагається за владу з прем'єр-міністром Тадеушем Мазовєцьким, настоює, щоби вибори відбути раніше для того, щоби усунути колишніх комуністів з теперішнього уряду. Наразі це питання відкладено до наступного засідання громадського комітету „Солідарности", запляннованого на 9-го вересня.

У НЕДІЛЮ, 22-ГО ЛИПНЯ, в Ізраїлі 1,400-членний Центральний комітет Лейбористської партії несподівано для всіх відкинув намагання Іцака Рабіна усунути з посту провідника партії Шімона Переза .Голосами 54 відсотки до 46 це політично-установче тіло партії відкинуло заклики про негайні змагання поміж обидвома кандидатами на партійного провідника. З цього виходить, що лейбористи вирішили, ще принаймение один рік бути під проводом Ш. Переза, який впродовж 14 років веде Лейбористську партію, хоча ні один раз у тому часі не виграв загальних виборів.

ПРЕЗИДЕНТ ДЖ. БУШ НАЙМЕНУВАВ Д. СУТЕРА НА ЧЛЕНА ВЕРХОВНОГО СУДУ

Президент Дж. Буш представляє номіната до Верховного Суду Дейвида Сутера.

Вашінгтон. — Президент З'єднаних Стейтів Америки Джордж Буш, діючи в обличчі вирішення важливої справи абортів, від вирішення якої залежить чи у країні буде спокійно, чи розпічнуться масові демонстрації прихильників і противників абортів, найменував на опорожнене місце у Верховному Суді суддю Дейвіда Г. Сутера, колишнього генерального прокуратора в Ню Гемпшир, який працював тепер в апеляційному суді в Бостоні.

Вілліям Бреннен, 84-річний суддя Верховного Суду, добровільно зрезиґнував з цього високого посту з огляду на вік і здоров'я, переславши на руки Президента резиґнаційного листа. Дж. Буш, порозумівшись з генеральним прокуратором Ричардом Торнберґом і скликавши нараду своїх найближчих співробітників, скоротив листу можливих кандидатів до 15-ти осіб, а в понеділок, 23-го липня, публічно проголосив свого обранця згаданого суддю Д. Сутера.

Ще перед номінацією противники абортів влаштували в багатьох містах ЗСА молитовні походи за вбивство ще ненароджених дітей, а прихильники домагалися у галасливих демонстраціях, щоб президент Дж.Буш найменував на опорожнене місце ліберального судді Бреннана людину таких же ліберальних поглядів, яка мола б балянсувати справу абортів та інші подібні контроверсійні спрви у Верховному Суді.

Як відомо, республіканці, а особливо консервативи у своїй більшості катеґорично виступають проти масових абортів субсідійованих з державної каси. Очевидно, вийнятки становлять випадки із загрозою життя чи погіршення стану здоров'я жінок. Сам Президент ЗСА також неодноразово виступав проти абортів, але це не значить, що він під час вибору кандидата на члена Верховного Суду керувався особистими мотивами, — заявив пресовий секретар Білого Дому Марлин Фицвотер. „Президент дивився в першу чергу на кваліфікації кандидата, людину активну і з більшим правничим досвідом", — сказав Фицвотер. Навіть сенатор Роберт Дол, лідер республіканської меншості в Сенаті, перестерігав президента Дж. Буша перед номінацією судді, який є здецидованим противником абортів, бо цю обставину демократи в Палаті Репрезентантів і Сенаті використають для своїх політичних цілей і підтримають публічно прихильників руху за аборти, щоб в черговних виборах здобути голоси виборців.

Представляючи свого вибранця журналістам, а через них цілому народові, Президент жартуючи запитав номіната чи він думає, що номінація зв'язана виключно з абортами. Суддя Л. Сутер відповів: „Я маю велику пошану до інституції Верховного Суду ЗСА, який має вищі від згаданої справи завдання. Суд є в першу чергу інтерпретатором Конституції і законодавства ЗСА, яка охоплює також спірну справу абортів". Ця й інші відповіді вдовольняли всіх і тому існує загальна опінія, що Сенат в, короткому часі затвердить номіната на члена Верховного Суду.

В АМЕРИЦІ

84-ЛІТНІЙ ЧЛЕН ВЕРХОВНОГО Суду ЗСА Вілліям Бреннан зрезиґнував з посади, пояснюючи своє рішення похилим віком та станом здоров'я. Відставка одного з найбільш ліберальних суддів викликала велике зворушення. Тепер характер дільности найвищого правового органу країни залежить від рішення президента Джорджа Буша. Якщо він призначить на посаду В. Бреннана суддю-консерватиста, ліберали залишаться у виразній меншості. Якщо буде номінований ліберал, у Верховному Суді збережеться рівновага. В неділю, 22-го липня, президент Дж. Буш зустрівся з Секретарем юстиції Ричардом Торнбирґом, головою канцелярії Білого Дому Джаном Сануну та консультантом Білого Дому у юридичних питаннях Бойденом Ґреєм для обговорення кандидатур на вакансію у Верховному Суді.

ДО ВАШІНҐТОНУ З ОФІЦІЙНОЮ візитою прибув міністер оборони Ізраїля Моше Аренс, який в суботу, 21-го липня, зустрівся з секретарем оборони ЗСА Ричардом Чейні та отримав завірення свого американського колеґи у тому, що Америка продовжуватиме фінансування проєкту створення протиракетної системи „Ерров". Проєкт „Ерров" був задуманий та здійснюється в рамках американської стратеґічної оборонної ініціятиви та буде прийнятий на озброєння як в армії Ізраїля, так і в збройних силах ЗСА. Як відомо, система „Ерров" призначена для знищення атакуючих ракет середнього та меншого засягу дії.

ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС

З Головної Канцелярії УНСоюзу інформують, що до новоствореного Фонду Відродження України — УНС вплинуло від членів УНС до понеділка, 23-го липня, 1,531 чеків — дивіденд, відсотків від боргових зобов'язань і добровільних датків — на суму

37,575.04

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашінгтоні (202) 347-UNAW. (202) 347-8631 (факс)
Subscription 1 year — $40.00 6 months — $22.00 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00 Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Проблема допомоги Совєтському Союзові

Увесь міжнародний світ здає собі справу, що хаос внутрі Компартії СССР плюс гостра економічна криза з порожніми полицями у крамницях і довжелезними чергами перед харчовими й іншими крамницями, завели большевицьку великодержаву над берег пропасти. Ніхто не може знати, чи і як довго може втриматися теперішній стан і ніхто не може знати, чи і як довго вдаватиметсья Міхаїлові Ґорбачову лявірувати, тримати Компартію у сяк-такій дисципліні чи бодай льояльності. Невідомо, як виглядатиме нова державна структура на Сході Европи і як поведеться КҐБ, якщо почались би масові демонстрації по містах або робітничі страйки. Західньонімецький канцлер Гельмут Коль боїться упадку Ґорбачова. Бо хоч Ґорбачов був спершу проти з'єднання двох частин Німеччини, проте він, Коль, боїться приходу на місце Ґорбачова когось іншого, з яким буде ще трудніше переговорювати. Тому він уважає, що треба масивною колективною фінансовою допомогою рятувати СССР і Ґорбачова та асекуруватися проти ще більшого хаосу й анархії в Евразії.

У цьому Коль переконав й французького президента Франсуа Міттерана. Президент Джордж Буш був спершу проти будь-якої фінансової допомоги совєтам від Заходу, — згодом погодився, що не ставитиме перешкод індивідуальній допомозі від будь-котрої демократичної держави. Американський політичний і бизнесовий світ поділений у цій справі, але більшість схиляється до концепції, що передумовою кожної американської допомоги мусить бути запевнення збоку СССР, що Москва припинить видавати велетенські суми Кубі Фіделя Кастра. На конференції лідерів Північно-Алтантійського союзу (НАТО) у Лондоні з початком цього місяця президент Буш просто закинув Москві, що вона щорічно витрачає на допомогу Кубі чотири більйони дол. Японія теж заявила готовість допомогти Совєтському Союзові з передумовою, щоби СССР звернув Японії окуповані чотири Курильські острови, загарбані без ніякої провокації з боку Японії з кінцем Другої світової війни, за згодою від Рузвелта і Черчилла. Але у московській „Правді" появилася стаття — неофіційна заява совєтського уряду — що СССР може прийняти допомогу, щоб рятувати економіку, але без ніяких передумов.

Совєтський міністер закордонних справ Едуард Шеварднадзе, речник становища Ґорбачова, заявив у пресовому інтерв'ю, що Совєтський Союз найрадше прийняв би допомогу у формі „економічної кооперації", яка допомогла б перебудові економічно скріпити СССР та демократизувати країну. Але лідер правого крила партії Іґор Лігачов заявився проти будь-якої допомоги від „капіталістів", якщо та допомога мали би на цілі облегшити перехід з контрольованої економіки на систему вільного ринку. Самі совєтські лібералі не дуже схвалюють фінансову допомогу від Заходу з інших причин. Голова Міської Ради у Ленінграді Анатолій Собчак не побоявся заявити, що кожна допомога дана Заходом „теперішній системі" СССР буде змарнована. Він поручає інвестиції Заходу у спільних малих приватних підприємствах. Знову ж Леонід Абалкін, голова державної Комісії для економічних реформ, рад би бачити допомогу від Заходу у постаті кредитів, за які можна би закупити потрібні машини, харчі й інші предмети першої потреби та ліки, бо це,мовляв, заспокоїло би сердитих совєтських громадян і привернуло їх довір'я партійно-державній владі. Щодо допомоги від Америки, то появилась була у „Ню Йорку Таймсі" вістка, що президент Буш готов вислати до Москви гурт фахівців, які допомогли би наладнати комунікацію в СССР та навчити тамошніх людей, як має справно діяти транспорт, переховування харчів і т.п. У совєтській пресі появилася була вістка, що у плянах економічної перебудови плянується переставити деякі фабрики зброї й амуніції на продукцію тракторів й інших сільсько-господарських машин. Чи той плян почали реалізувати — сумнівно.

На Заході нема іншої думки про евентуальну допомогу для оздоровлення совєтської економіки, як тільки для облегшення совєтській все ще контрольованій економіці перейти на систему вільного ринку, себто „демократизувати" СССР економічно. Але велика частина населення в СССР і більшість апаратчиків цього не хочуть. Як розплутається цей Ґордійський вузол — покищо ніхто не знає. Недавні сателітні країни вже неначе перейшли критичний час безробіття, шпиль доріжні і невдоволення поміж народом. Мабуть, минулася уже загроза, що люди в якійсь недавній комуністичній країні не матимуть терпеливости і не захочуть своїм трудом перебороти труднощі та затужать за комуністичною контрольованою системою.

Величезний простір СССР-це ще „терра інкоґніта" — незнана, незбагненна земля.

Микола Бараболяк

ДУМКИ ПІД СОНЦЕМ ЛИПНЯ

Коли пригріє липневе сонце та дошкулить вологість, думки теж хочуть дозвілля, і наче вириваються з-під контролі. Тоді можна сказате дещо свобідніше і вільніше. Ось дещо з таких липневих „тутті фрутті".

Загроза війни і готування до неї: Ще рік тому допускалась можливість третьої світової війни між Сходом і Заходом. Велись ще дискусії про Стратегічну оборонну ініціятиву (SDI), розбудову ракет, які нищили б ракети, про удосконалювання різних інших родів зброї, літаків, воєнних кораблів, і нагло все притихло. Йдеться про скорочування зброєнь і війська, про поступове розмонтовування ракет, а головна морока, що робити з демобілізованими вояками? Правда, ще лунають голоси осторoги, щоб не поспішати, що Совєтський Союз має колосальний воєнний арсенал і 5 мільйонів чоловік під зброєю, але кожний свідомий, що воєнна загроза для світу минула. Настає новий світ — про потугу рішає економіка, а не військовий потенціял. Колись була виразна демаркаційна лінія — Схід-Захід. Ворог — приятель. Приятельство Заходу скріплювала небезпека зі Сходу. У Гюстоні, Тексас, відбулися переговори семи великих, економічних потентатів світу — Америки, Великобританії, Франції, Японії, Італії, Німеччини і Канади. І виринули між ними деякі непорозуміння, головно на тему, чи дати фінансову допомогу Ґорбачову. Німеччина, Франція, Японія була — за, інші з допомогою не поспішали. Йдеться теж про ринки збуту. Вже нині зарисовуються конкуренційні тенденції між приятелями. Може вийти так, що Німеччина і Франція можуть стати більшими приятелями СССР чим Америка? Конкуренція на світовому ринку — небезпечна...

Антисемітизм: Де його глибоке джерело і чи колись він ущухне? Жиди талановитий народ. Вибраний Богом, чи може вони були у черзі перші, коли Господь роздавав народам розум? Годі заперечити їхню визначність. Вона проявляється у всьому, а головно у вмінні розживатись матеріяльно. Великий інтелектуальний потенціял у цьому народі — не заперечити. На хліборобській Україні, не маючи доступу до чого іншого, жиди були орендарями, вислугувались польським панам, тримали коршми; якось мусіли жити. У Німеччині оволоділи перед Гітлером фінансами і стали промощувати лібералізм й культурні вартості протилежні вартостям німецького етносу. Можна їх звинувачувати за те, що в інтелектуальній головно царині наросла ворожість до них цілого німецького народу? Гітлер тільки підхопив настрої і використав їх.

А в Америці? Антисемітизм підпільний, йде проти нього сильна боротьба під законом оборони принципів Конституції, але він діє. Америка заіснувала як країна „under god". Батьки народу були християнами і було самозрозумілим, що Америка має бути під Богом християн. Це суперечить поглядам жидів. Маючи перевагу у ліберальних колах, вони ведуть перед акціям, які мають на меті відмежувати уповні релігію від громадського життя, як ось хоч би таку традицію як християнське святкування Різдва Христового. Нарід тямить відкіль віє вітер — і пожива для антисемітизму. А що говорити про російську версію антисемітизму. Москалі мають право вірити, що коли б не Троцький, Зіновєв, Камєнєв та інші (назвемо їх їхніми нежидівськими прізвищами), можливо большевизм не був би таким кривавим. А на Україні без Кагана — Кагановича і його опричників на місцях? Та ми народ християнський, прощаємо. Прощаємо, бо чи не насправді джерело, назвімо це м'яко „нетактовности" жидів супроти автохтонного населення в тому, що вони інтелектуально понад голови автохтонного населення і беруть верх? Врешті чи можна звинувачувати когось, коли користується нагодою?

Нація чи мішанина? Німці, французи, чи італійці горді зі своєї окремішньої національної ідентичности. В Америці величається „перетоплюючий казан". До часу Другої світової війни цей процес мав успіхи. Між европейськими іміґрантами не було аж таких духових і культурних різниць, щоб поляк не міг „перетопитись" сяк-так із німцем чи італійцем. Чорні стояли більш-менш осторонь. Мартин-Лютер Кінґ переламав бар'єру. На додаток залями Америку мільйони прищельців із півдня, та до того майже повінь азіятів. Поляк чи українець намагався стати „американцем". Мехі

(Закінчення на стор. 3)

Іван Кедрин

Мистецький Гантер

Містечко Гантер Нюйоркського стейту у Кетскильських горах, що нагадують українську Гуцульщину, перейде до історії українського поселення в Америці своїми двома особливими культурними осягами: прегарною дерев'яною церквою у гуцульському стилі з малюнками найкращого візантиніста Петра Холодного мол., і різьбами скульптора Михайла Черешньовського. Другий осяг рідної культури — мистецька творчість. Кілька видатних сучасних мистців-малярів мають тут власні доми і ґалерії, інші щорічно привозять сюди створені протягом року експонати на традиційні літні виставки.

Ярослав Вижницький у власній ґалерії виступив із 64-ми новими експонатами — квіти й краєвиди плюс два образи Гантерської церкви з дзвіницею і два портрети. Мистець — кольорист-романтик любується у гармонійному доборі яскравих кольорів. Цього року вперше показав малюнки на тлах, що їх раніше не признавав був: жовтому, фіолетному чи чорному.

Звертала увагу дбайливість у виконанні деталів. Пейзажі розмашисті, іскряться цілою гамою кольорів. Деякі ті самі квіти — троянди, калина, мальви, конвалії, далії, ґеорґінії — зображені кількакратно і кожний з них „інший" та кольор „той сам". Гантерські гори доказують відому кожному маляреві правду, що найбільше відтінів має зелений кольор —і видно це на краєвидах Вижницького, від блідо-зеленого до майже чорного. Виставки Я. Вижницького — єдина, що має мистецький барвистий каталог. Це вже 18-та з черги індивідуальна виставка мистця, який тепер зовсім інший, на початку його мистецької кар'єри, він зрілий, певний себе, з прикметним власним стилем. Видно ріст і досвід високоосвіченого мистця. Всі картини-олії. кожний з них дуже декоративний.

Від довгих літ Едвард Козак традиційно кожного літа привозив до мотелю „Ксеня" (популярно „Кобзярівка" — центр українського товариського життя у Гантері) свої картини на щораз нову індивідуальну виставку. Від кількох років це вже виставка трьох козаків — Едварда і його двох синів — Юрія і Яреми. На чорно-жовтому каталозі з маленькою світлиною усіх трьох мистців красується підпис „Еко, Юко, Яко". Усіх разом 99 експонатів. Не тільки Едвард Козак, але й кожний з його синів має власний притаманний йому стиль, що можна без труду розпізнати авторство і без підпису. Едвард Козак вславився своїм рисунком, що дозволяє йому передавати рух чи то гуцульського аркана чи однієї балерини навшпиньках. Цього року він виступив з більшістю ґротесок — це, так би мовити, сатира пензлем, але не карикатура тільки у добросердечній гумористичній формі змальовано одну особу чи сцену. Кожний ґротеск названо жартівливо „Панькова мама", „Запорожець і чорт", „Раз курці смерть", „Курячі хвилософи", „Сьоме козацьке небо" і т.п. Народний побут, козацькі часи, Гуцульщина і Січове Стрілецтво — це тематика, якій вірний цей ветеран української культури — маляр, карикатурист, сатирик і видавець-редактор сатиричного журналу в одній особі.

Юрій Козак — після смерти Петра Холодного, мол., найкращий наш іконописець, але цілком інший: неовізантиніст, любить багато золота на картині релігійної тематики. Цим разом показав теж „світський" образ — „Похід Ігоря" — цієї тематики, що нею займалися Петро Андрусів і Борис Крюків, оба великі мистці, оба вже не в живих. Але „Похід Ігоря" — це кисть Юрія Козака, автора цілостінного „Хрищення Русі-України" у мистецькій ґалерії-музеї подружжя Шафранюків у Торонто.

Ярослав Козак — цікавий широкою мережою свого зацікавлення: він є автором гарних релігійних портретів „Богородиця", „Мати Божа", „Янгол" „Св. Володимир". Він — реаліст з легким відхиленням до імпресіонізму. І в такому ж стилі кілька його пейзажів. Але поруч з ними — кілька абстрактів: „17" „Форма", „Етюд" і ін. Добрий маляр, погідна вдача якого віддзеркалена у погідних мистецьких творах. Він усе ще експериментує, але над його абстрактами не треба „ламати" собі голови: вони просто лініями і плямами віддають настрій мистця.

Людмила Морозова, одна з постійних мешканок Гантеру, де має свою ґалерію. Закохана у Греції їздила туди вже четвертий раз і її цьогорічна виставка — це виключно Греція. Колишня учениця великого Федора Кричевського, сама колишня професорка однієї мистецької школи в Ню Йорку; після смерти Миколи Кричевського, мабуть, найкраща репрезентантка українського імпресіонізму. Малюючи тонкою олією, що створює враження акварелі, своїми стонованими лагідними кольорами вміє створювати прикметний імпресіоністам сантиментальний настрій. Усі кількадесят краєвидів із Греції — пастелеві краєвиди і хіба тільки пінії і кипариси відрізняються сильнішою зеленню. Подиву гідно, як навіть з сутоархітектонічної картини, це зображені хати на узбіччі гори — хата за хатою — віє з цієї картини чаром грецької атмосфери. Жаль, що ця виставка не має каталогу і треба користуватися тільки поясненнями ввічливої мисткині.

Цьогорічна збірна виставка у Ґражді біля церкви — найбільша за числом експо-

(Закінчення на стор. 3)

Анатоль Вовк

ЧОМУ „Т. Г. ШЕВЧЕНКО"?

(Мовні правила і мовна практика в УССР)

I.

Два роки тому в Києві вийшла друком книжка мовознавця Алли Коваль під заголовком „Життя і пригоди імен". Авторка, що вже більше як 25 років пише популярно-мовні книжки і довідники на тему культури української мови, у своїй новій книжці заторкнула відносно мало відому тему — правильне вживання імен по батькові (патронімів). У відповідному розділі цієї книжки знаходимо таке твердження: „Лише на ім'я і прізвище (без по батькові) називають письменників, акторів, музикантів у писемній формі (газета), в усній офіційній формі (радіо, телебачення, прилюдний виступ)".

Можна бути впевненим, що ця рекомендація це не якась вигадка А. Коваль, а тверде правило, яке вона взяла з якогось авторитетного джерела. Така, отже, є мовна норма українського мовознавства. Згідно з нею літератори (поети і драматурги хіба сюди також належать) і діячі театру та музики є звільненні від обов'язкового в совєтському побуті повсякчасного згадування імени свого батька, як не повно, то принаймні у формі ініціяла. Як же на практиці застосовується це правило в Совєтському Союзі?

Чи не найвизначнішим літератором в українській історії був наш національний пророк Тарас Шевченко. Тобто кому як кому, але саме Шевченкові не треба в найменуванні додавати імени по батькові чи його ініціяла. Про це мають насамперед дбати мовні авторитети із Академії Наук у Києві. Яка ж дійсність? На диво там дістся щось зовсім цьому правилові протилежне. Офіційна назва відділу літератури у київській академії є „Інститут літератури ім. Т.Г. Шевченка АН УРСР". Офіційна назва єдиного університету в столиці України є „Київський державний університет імені Т.Г. Шевченка". Науважливіша літературна премія України зветься „Державна премія УРСР ім. Т.Г. Шевченка". Декілька інших шкіл та музеїв УССР також мають у назві „Т.Г. Шевченка". Так, отже, виглядає застосування вищенаведеного правила в інституціях республіканського значення, така є дійсність. Мовознавці можуть собі встановляти правила, але режимних реґуляторів вони не обов'язують. Для них єдине правило — нівелювання різниць між українською і російською мовами.

Шевченко й Інститут мовознавства

Погляньмо тепер як проблему Шевченкового найменування трактує сам Інститут мовознавства Академії Наук УССР. Ось перед нами збірник наукових статтей, виданий під фірмою цього Інституту в 1954 році. Заголовок однієї із статтей стосується нашої теми. Він такий: „Мова Т.Г. Шевченка і розвиток сучасної літературної мови". Отже вже в самому заголовку „казьонний" двоініціял замість імени поета. У цій 20-сторінковій статті автор В.С. Ільїн ужив 70 разів найменування „Шевченко", 11 разів „Т.Г. Шевченко" і всього один раз „Т. Шевченко". (Тут, на марґінесі, варто додати, що цей же автор умудрився у своїй науковій статті три рази зацитувати відомого літературознавця Й. В. Сталіна та раз іншого шевченкознавця В. М. Молотова. Це „застрахування" добре ілюструє дух тих часів, хоча в час друкування цієї книжки Сталін був уже рік у гробі).

Для порівняння розглянемо тепер інше видання цієї ж київської Академії, надруковане 35 років пізніше, в четвертому році ґорбачовської гласности і перебудови. Це випуск періодичного мовного збірника „Культура слова" з 1989 року. Збірник майже повністю призначений відзначенню 175-річчя від народження Шевченка. Прослідьмо як поодинокі автори статтей називають ювілята (чи ювіляра). Увідну статтю до збірника, п.з. „Народне джерело", написав сам голова Інституту Мовознавства — Віталій Русанівський, який успадкував цю посаду від Івана Білодіда (Бєлодєда, загальновідомого автора теорії „двох рідних мов"). У своїй статті Русанівський ужив, за нашим підрахунком, 12 разів форми „Т. Шевченко", а лише раз, на початку, форми „Т. Г. Шевченко". Можна, отже, здогадуватися, що автор вважає цю останню форму за небажану і ужив її тільки раз „на відчепне" і, мабуть, знову ж таки задля „застраховки". На жаль, не всі автори інших статтей збірника пішли його слідами. Бачимо в них широкий діяпазон найменувань Шевченка. З одного боку сім авторів не вжило двоініціялу Т.Г. ні разу, з другого ж троє авторів з русифікованими українськими прізвищами — Черторизька, М. Железняк та І. Желєзняк — виключно чи майже виключно вживають казьонного двоініціяла. Щоправда й автор з гарним українським прізвищем Скляренко також дотримує їм компанії.

Невідомо, чи уживачі двоініціяла просто не знають про вищеназване мовне правило, чи радше навмисне його іґнорують як ще один прояв мовного хахлацтва. Все таки видається нам, що аж дев'ять редакторів і членів редакційної колеґії, що зредаґували цю невелику книжку на 98 сторінок, повинні б були цих авторів напутити чи просвітити. Виглядає, що редакторів це зловживання двоініціялом зовсім не разило, бо й вони самі його схвалюють. Адже у підсумках збірника, надрукованих українською і російською мовами на звороті титульної сторінки, вони самі вжили форми з Т.Г. в одній і другій мові. Навіть у четвертому році ґорбачовської відлиги редактори не мали відваги піти слідами Бориса Грінченка, автора славетного українсько-російського словника. Він, 80 років тому, на російській титульній сторінці своєї праці видрукував своє наймення як „Б. Д. Гринченко" але на українській сторінці як — „Борис Грінченко". Але він відрізняв добре, що російське, а що українське, тоді як в Україні близько 60-літнє „наближування мов" це відчуття різниці у багатьох авторів більше чи менше затерло.

Закінчення буде.

Д-р Михайло Паламар

КИЇВ — ГОРОД КИЯ Й СТОЛИЦЯ КИЇВСЬКОЇ ІМПЕРІЇ

I.

Ще з давньої кам'яної доби — палеоліту виявлено Кирилівську стоянку (поселення) в Києві та інших місцевостях на Україні. Але вже з нової кам'яної доби — неоліту (5 000-1800 до Христа) побережжя середнього Дніпра були вкриті численними стоянками, що доказує існування там численної людности. На просторі між Києвом і Трипіллям (на південь), біля ріки Стугни й Красної, де вони впадають до Дніпра, відкрито багато слідів т.зв. трипільської культури, яка вирізняється мистецькими виробами кераміки й стилем будови житлових приміщень та була поширена головно на правобережній Україні, сягаючи до побереж Чорного моря, де відбувались торговельні та культурні зв'язки з Півднем і Сходом на протязі тисячоліть.

Далі на південь від згаданої ріки Стугни (нижче Канева) є ріка Рось, яка допливає зі заходу й впадає до Дніпра, а ріка Ірпінь, пливучи з південного заходу на північний схід, впадає (на півночі від Києва) також до Дніпра. Все це разом творить „трикутник", майже зі всіх сторін оточеної водами згаданих рік, що й було землею племени полян. У цьому трикутнику над Дніпром був город „Кия" — Київ, головний осередок Руси - України, яка була продовженням імперії Антського союзу в північному Причорномор'ї зі своєю династією, про що згадував грецький історик (з 5-го ст. до Хр.) — Геродот, бож перед походом перського імператора Дарія 512 року в Східню Европу, був з'їзд королів (т. званої ним) „Скитії".

Київ — столичний город-місто, будучи на горах (Старокиївська, Щекавиця, Хоривиця, Киселівка...) над Дніпром та обведений валами, мав досить вигідне положення для оборони в часах середньовіччя). У згаданому трикутнику — землі полян, на півночі Києва — був також укріплений Вишгород, а на південно-західньому терені над рікою Ірпінь — Білгород та на півдні — Родня, де ріка Рось впадає до Дніпра. На південь від Києва був також оборонний вал від згаданого Білгороду до Дніпра. Наступні два південні оборонні вали були вздовж понад згаданими ріками: Стугла, де був город Васильків та Рось з городом Юрій. Все це — осередок українського народу й Русь властива та центр Київської імперії в середньовіччі.

Русь — це поляни, що видно й в редактора „Повісти временних літ", бож з його припущень і пояснень виходить, що це ім'я не є варягів, які аж прибувши до Києва, почали зватись руськими, а Новгород не сприймає ще довго назви „Русь" після наймання варязьких чи скандинавських дружин київськими володарями. Русь — ім'я Київщини, Полянської землі, яка стала центром Руської держави (М. Грушевський, Історія України-Руси, том I, стор. 192, 388) .Н. Полонська-Василенко зазначує, що Новгородський літопис з 1149 року записав: „иде архиепископ Новгородский Нифонт в Русь", тобто в Київ, а Новгородський літопис (третій) року 1165 зазначив точніше: „ходи игумен Юрьевский (новгородського манастиря)...в Русь, в Киев град" (Історія України, том I, стор. 81).

Поселення у Східній Европі — сусідстві Азії вимагало інколи не лише наймання й чужих воїнів, але й укріплень, які вже з 10-11 століть були також на Лівобережжі по ріках Сулі й Трубежі та в Переяславі. Тому нерухомими пам'ятками київської доби є численні городи-міста з укріпленнями, які були поширені по всіх українських землях, бож їх на Київщині було до 400, на Волині — 350, східньому Поділлі — 250, Чернігівщині — 150, Галичині — 140, Буковині — 10 та на Закарпатті — 5. Тому то скандинавці в старих нордійських саґах називали Україну „країною міст" (Я. Пастернак, Археологія України, стор. 551).

За переказом, записаним монахом Київського Печерського монастиря — Нестором на початку XII сторіччя в літописі „Повість временних літ", Київ будував „Кий", який мав двох братів: Щек і Хорив, що підтверджують назви гір (Щекавиця й Хоривиця) в Києві та сестру Либідь. „Кий княжив у роду своєму" та був у поході на Візантію. Це доказує, що він жив після V сторіччя, мабуть, за часів Юстиніяна I, візантійського імператора, який почав володіти 527 року. Після Кия та його братів „почав рід їхній держати княжіння в полян" (Літопис Руський, за Іпатським списком, Київ, 1989 року, стор. 4-6).

Київ був також осередком торгівлі при головному шляху по Дніпрі, адже сюди прибували купці з Новгороду, Смоленська, Любеча, Вишгороду та інших городів-міст, де відбувались великі торги. Частина купецтва їхала й далі на південь по Дніпрі, де при його гирлі була чорноморська грецька пристань — Ольвія, побудована ще в 7-му сторіччі до Христа, бож тут на Чорному морі схрещувались комерційні шляхи Сходу й Півдня старого світу на протязі багатьох тисячоліть, а з перших століть нашої ери знайдено чимало римських монет на терені Києва. Згадуваний Кий, повертаючись з Візантії, побудував городище—Києвець на нижньому Дунаї, мабуть для поширення торгівлі в Причорномор'ї. За часів Володимира Великого вже була й власна монета й родовий знак — тризуб, який опісля став державним гербом України. З часів Володимира Великого і Ярослава Мудрого поширилось шкільництво при єпископських церквах та монастирях, яке фінансово підтримували володарі Руси-України.

Між іншим, західній сусід України — поляки мають початкову леґендарну династію „П'ястів". Нормен Дейвіс — 1982 року підготовив двотомову працю (що її можна знайти в американських бібліотеках) „A History of Poland", де записано, що „Piast was a peasant", який пов'язує „леґендарну минувшину" з історією Польщі. П'яст мав жити в середині IX століття й керувати польськими племенами між ріками Одрою і Вислою, коли то імперія Карла Великого була поділена на три королівства, а в „Росії Рюрика варяги досліджували дорогу з Новгороду до Києва". Автор зазначив, що „П'яст започаткував династію в Польщі, яка існувала п'ять століть" і найменше відомий наслідник (П'яста) був Мєшко I-ий, який володів приблизно від 922-92 року та був першим польським християнським принцом (стор. 61-2).

Продовження буде.

XXII конкурс СФУЖО ім. М. Бек

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій проголошує літературний конкурс на оповідання. Тема: „Сучасність очима українки".

Реченець надсилання творів — до кінця грудня 1990 року. Нагороджені оповідання будуть друковані в „Українці в світі". Учасниці конкурсу мають надіслати три копії твору, підписані псевдонімом, на адресу: World Federation of Ukrainian Women's Organizations, 278 Bathurst St., Toronto, Ontario M5T 2S3. Справжнє ім'я треба залучити в окремій запечатаній коверті.

Члени жюрі: С. Кузьменко, Т. Горохович і Я. Зорич.

Запрошуємо до участи наших сестер в Україні.

ДІЯЛЬНІСТЬ СУА ОКРУГИ НОВОЇ АНГЛІЇ

10-го червня відбулися Загальні Збори Округи Нової Англії в приміщені української католицької церкви в Ню Гейвені. Округа об'єднує шість відділів СУА: 66 і 108 відділи в Ню Гейвені, 93 і 106 відділи в Гартфорді, 73-ій в Бриджпорті та 121-ий в Ню Брітен.

Збори відкрила голова Округи Лідія Фіцалович привітанням делегаток.

Відтак вибрано президію Зборів: голова — Анна Сокольська, секретарка — Катря Гадзевич. Протокол з попередніх Зборів за неприсутню Христю Мельник відчитала Л. Фіцалович. Звіти Управи зложили: Д. Брочинська — секретарка, М. Гуненко — скарбничка, М. Артимишин — культ-освітня референтка. З обширного звіту голови Л. Фіцалович довідуємось про активність Округи. Відбулася організаційна конференція з участю голови Централі СУА Марії Савчак, організаційної референтки Олі Гнатейко та пресової референтки Ірини Чайківської. Окружна Управа відбула 11 засідань управи і два ширших зібрання та приєднала 10 нових членкинь.

Праця відділів Округи була різнородна. Проведено велику кампанію допомоги „Дітям Чорнобилю", належну вагу приділяється Стипендійному Фондові, з якого користають студенти в Бразилії і Польщі, не забуваємо також про наших „бабусь", суспільна опіки висилає пакунки потребуючим нашим братам.

Контрольна Комісія, в склад якої входили: Я. Чубата, А. Гомик, С. Бабій, перевіривши діловодство, ствердили, що все було в порядку та подали внесок на уділення абсолюторії уступаючій управі. Предсідник Зборів подякувала уступаючій управі за її велику працю. Голова Номінаційної Комісії — Ірина Остап'юк відчитала листу кандидаток до нової управи: Валентина Чудовська — голова, Галя Балабан — містоголова, Ірина Остап'юк — секретарка, Ірина Чайковська — скарбничка, Катря Гадзевич — пресова. Контрольна Комісія: Н. Федеркевич, Л. Бабій, третю особу вирішено кооптувати.

Нововибрана голова Округи подякувала за довір'я та закликала до співпраці. Згідно з умовою, осідок новообраної Управи СУА Нової Англії переноситься до Гартфорду.

Гостинні союзянки частували всіх смачним полуденком.

Катря Гадзевич

Українській...

(Закінчення зі стор. 1)

Після теплих зустрічей у Львові та доповідей в Спілці Українських Композиторів на тему музичного життя зарубіжних українців в другій половині XX століття, після відповідей на усі запитання про українських музик в діяспорі, інтерв'ю до часописів та інших засобів інформації, проф. І. Соневицький побував ще й у Києві, де з нагоди його приїзду відбулася окрема конференція з українськими композиторами і музикознавцями, на якій гість із ЗСА познайомив присутніх також з літніми музичними фестивалями у Гантері. Українські музики були захоплені ідеєю цих фестивалів та відразу питали про можливості виконання їхніх творів у майбутньому. Проф. І. Соневицький запевнив їх, що вже в черговому році постарається про те, щоб в програмі були твори сучасних українських композиторів з України.

Це буде також, на думку проф. І. Соневицького доброю нагодою для наших композиторів, про яких на Заході так мало знають, показати свою творчість і тому треба доконче їх твори виконувати. Американські рецензенти, як завважує І. Соневицький, є прямо захоплені українськими композиторами і заохочують американських музик їх виконувати, наприклад, твори Лятошинського, Барвінського чи інших.

Згадуючи Барвінського, проф. І. Соневицький розповідає про один з найбільше зворушливих моментів перебування в Україні — зустріч із своїм колишнім учителем композитором і музикою Миколою Колессою. Не зважаючи на свої 87 років, М. Колесса тримається сильно та здорово і має, як колись, феноменальну пам'ять. Він незвичайно радів інформаціям про шири́ення української музики в діяспорі та можливості виведення її у дальший світ, а передусім тим, що українці в діяспорі втримали цю тяглість нашої музики від передвоєнних років до сьогодні.

З дорогоцінним даруноком, рукописом композитора М. Колесси, гість із ЗСА повернувся додому, повний плянів як допомогти своїм друзям-композиторам зі сучасної України вийти на широкий світовий музичний форум.

Змопівці...

(Закінчення зі стор. 1)

В суботу, 7-го липня, київські парки та приміські ліси загомоніли молодіжними голосами, ожили святковими забавами, звідусіди чувся спів „Ой на Івана, ой на Купала..." Та сумні були очі в уквітчаних дівчат та струнких юнаків, і співали вони не так веселі пісні, як тужливі, бо Україні в біді, ще й нависла над нею чорна загроза радіяції. Ось як пише про це газета „Молодь України" з 11-го липня:

„Змучені невеселими прогнозами політиків і економістів, набридливою рутиною життя, люди припадають до життєдайного джерела народних традицій. І негода не стала на заваді. Люди йшли, хоч плакало небо... Якої ще горобиної ночі треба, коли дівочі вінки доводиться кидати в каламуть радіоактивної ріки?!"

ГОЛОВНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ дорадник президента Джорджа Буша Майкл Боскін під час свого виступу в торговельній палаті ЗСА минулої п'ятниці гостро критикував тих, які песимістично пророкують економічний застій країни та передбачають перетворення її у другорядну державу. „Америка повинна побороти великі перешкоди. Але це не значить, що країна перетворюється у другорядну економічну державу, у чому нас намагаються переконати пророки економічного спаду, — сказав М. Боскін. — ЗСА все ще сильна й могутня в економічному відношенні країна. Наша доля — в наших руках". Він нагадав, що населення країни становить всього 5 відсотків населення планети, тоді як ЗСА продукують 26 відсотків валової світової продукції. Серед проблем, які наголошував М. Боскін, на першому місці — дефіцит федерального бюджету. Він підкреслив необхідність покращання шкільної системи, сьогоднішній стан початкової та середньої освіти — це, за його словами, „бомба сповільненої дії". М. Боскін критикував негативне становище Демократичної партії щодо закордонних капіталовложень.

УКРАЇНА ПРОБУДЖУЄТЬСЯ! ДОПОМОЖІТЬ ЇЙ ВКЛАДОМ ВАШОЇ ДИВІДЕНДИ У ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС!

Матура в школі українознавства в Нюарку

Градуанти Рідної Школи в Нюарку, Н. Дж. після матури чекають з дарунками на вчителів (зліва): Аня Бренич, Христина Рак Бравн, Адріян Стеранка, Ірка Василик, Таня Стахнів і Таня Кігічак. (Фото: О. Стеранка).

У квітні й травні шість учнів Рідної школи в Нюарку здавали матуру з предметів українознавства. До матури дійшла невелика група колишніх учнів української парохіяльної школи св. Івана Хрестителя в Нюарку, що вчились опісля у різних середніх школах і з віддалених місцевостей раз у тиждень доїздили, щоб вчитися додатково в Рідній Школі. Незважаючи на труднощі, декілька все-таки витримали до кінця, щоб завершити рідну науку матурою.

Це такі учні: Христина Рак Бравн, Аня Бренич, Ірка Василик, Тетяна Кігічак, Таня Стахнів та Андріян Стеранка. Письмові іспити з літератури і граматики відбулись 28-го квітня, а 12-го травня — з історії, культури та географії. Усні іспити, що включали питання з кожного предмету, відбулись 19-го травня. Іспит приймали вчителі, які вчили учнів протягом кількох років: Любомира Крупа - література, Оксана Ліщинська — граматика, Василь Тершаковець — історія і культура, Юрій Кисілевський — географія. При матурі репрезентував учнів також д-р Євген Федоренко. Директоркою цієї школи, що є під зарядом фундації „Рідна Школа", є Хризанта Гентиш. Наука відбувалася в клясах парохіяльної школи св. Івана Хрестителя в Нюарку завдяки прихильности отців-парохів, Михайла Кузьмяка (тепер єпископ) і Богдана Лукія, які й були катехитами в школі.

Усі учні матуру успішно здали, а прощаючи з вдячністю учителів вручили їм пам'яткові дарунки в присутності своєї рідні. Фотографували О. Стеранка і З. Смородська. П'ятеро учнів закінчили також середню школу і будуть продовжувати університетські студії, крім Тані Стахнів, що кінчає середню школу.

Формальна градуація з роздачею дипломів, програмою і бенкетом відбулась 2-го червня, в Народному Домі в Ню Йорку з участю представників з п'яти шкіл українознавства: з Нюарку, Пассейку і Випані, школи ОУА „Самопоміч" і Осередку СУМ. До забави грала оркестра „Беркут".

30 абітурієнтів отримали дипломи і дарунки. Учні з Нюарку отримали грошеві нагороди від Українського Народного Союзу, які їм вручила Мері Душник, почесна членка головного уряду УНС.

Христя Рак Бравн

„Візантійський хор" з Голляндії співатиме в Україні

„Візантійський хор" з Голляндії. Диригенти д-р Мирослав Антонович і Галина Квітка Кондрацька.

У своє 40-ліття успішної хорової діяльности на церковних та світських ділянках, після виступів у найбільших християнських храмах — у соборі св. Петра в Римі, катедрі „Нотр Дам" у Парижі, Весмінстерській катедрі у Лондоні, „Кельнішер Дом" у Кельні та по найбільш репрезентативних концертових залях Голляндії, Бельгії, Німеччини, Франції, Англії, ЗСА та Канади — „Візантійський хор", або як його ще звуть популярно „голляндські козаки", вибирається у перше концертове турне в Україну у вересні ц.р. Цей унікальний хор за чотири десятки років корисної і жертвенної діяльности для української хорової культури, церковної і світської хоче заспівати в країні справжніх козацьких нащадків, щоб цим завершити довголітню шляхотну дружбу між українським та голляндським народами.

Під патронатом української ієрархії, СКВУ та при тісній співпраці Українського Фонду Культури, львівського відділення та консерваторії Львова, „Візантійський хор" під проводом свого засновника д-ра Мирослава Антоновича виступить у Києві, Львові, Тернополі, Дрогобичі та інших містах України. Крім концертових виступів він співатиме також під час Св. Літургій.

Значення цієї поїздки для нашої Церкви, котра в Україні є в процесі відродження, матиме позитивний вплив як на її духовних провідників, так і на вірних. Мабуть, ніякий хор у західньому світі не має стільки заслуг у ділянці пропаганди візантійсько-українського обряду, як „голляндські козаки", що вже відспівали понад 1000 Св. Літургій в різних країнах світу.

Ще у п'ятдесятих роках один музичний критик з часопису „Ноє Утрехтсе Блят" так писав про виступ-хору: „Що це за сила, яка змусила голляндців стати пропагаторами української хорової музики? Силу цю має їхній диригент, який знає і розуміє красу української пісні так глибоко, що це дає йому потрібну силу втаємничити інших у містерію цього українського мистецтва".

40 років служіння українській церковній і світській культурі, сотні виступів у великих театрах, на телевізії, радіо, 14 довгограючих платівок, участь у святкуваннях 1000-ліття Хрещення Руси-України у Лондоні та Римі — все це лише незначна частина довгої і корисної праці одного народу для іншого. Королева Голляндії Юліяна, перед якою виступав „Візантійський хор" з нагоди 25-літнього свого ювілею, нагородила д-ра Мирослава Антоновича за його працю з „голляндськими козаками" одним з найвищих відзначень — орденом Лицаря „Оранье Нассау".

Усяка допомога, що йде на користь України, потрібна. Україна тепер потребує допомоги у ділянці культурної виміни та міжнародних контактів.

„Візантійський хор" неспроможний оплатити кошти такого турне, тому необхідна допомога української громади у західньому світі. Допоможімо своїми пожертвами, навіть найменшими, щоб наші приятелі могли заспівати над Дніпром і в городі Льва.

З огляду на вік та стан здоров'я д-ра Антоновича на прохання Управи хору та його власного з ними поїде, як другий диригент, відома диригентка хору „Веснівка" з Торонто Галина Квітка Кондрацька. Владика Василь Лостен, Єпископ Стемфордський погодився, щоб на його адресу і прізвище висилати пожертви. Чеки можна виписувати на: Most Rev. Basil H. Losten Diocese of Stamford, 161 Glenbrook Road, Stamford, Conn., 06902. При кожній пожертві треба зазначити, що це на поїздку „Візантійського хору" в Україну. Прізвища усіх жертводавців будуть подані у пресі.

Висловлюємо сердечну подяку всім, хто розуміє важливість цього починку і підтримають його здійснення своїми пожертвами.

П. Гаккеннес,
голова „Візантійського хору", координатор концертового турне,
В. Луців

Фотограф — мистець

Еміліян Юрчинський народився у Західній Україні біля Перемишля. Середню освіту закінчив у Перемишлі і вже тоді його мрією був фотографічний апарат. Після війни замешкав у Франції, став працювати й купив собі свій перший фотографічний апарат. Там він одружився і вже в 1958 році разом з дружиною і двома дочками приїхав до Америки. Тут його стримлінням було найти роботу в ділянці фотографії і в короткому часі отримав роботу у фірмі Істман Кодак у Рочестері. Працюючи в цій компанії, мав нагоду користати з різних навчальних курсів з ділянки фотографії та її технології.

Відтак записується на вечірні студії у Рочестерському технологічному інституті на мистецький факультет на фотографічний відділ, що закінчив дипломом в 1975 році. Працюючи в Кодак, став активним членом Фотографічного клюбу у Рочестері і мав змогу висилати свої фотографічні праці на конкурсові виставки по цілій Америці і отримував різні відзначення і нагороди. В 1982 році став активним членом Американського фотографічного товариства і від того часу висилає вже свої фотографічні праці на міжнародні виставки, де також отримує відзначення за свої праці.

Е. Юрчинський також був учасником збірної виставки українських фотографів, яку зорганізувало Товариство Українських Фотографів при Українському Інституті Америки в Ню Йорку.

В 1989 році відбулась в Австралії міжнародна виставка фотографій, в якій брали участь понад 400 учасників, а між ними і наш талановитий фотограф з Рочестеру Е. Юрчинський, який отримав за найкраще виконану фотографічну картину найвищу нагороду — золоту медалю „Джордж Істман".

Сьогодні Е. Юрчинський вже на пенсії. У вільний час іде з природу, шукає гарних цікавих об'єктів, фотографує їх, а відтак створює прекрасні мистецького рівня фотографічні картини.

Бажаємо Е. Юрчинському ще на довгі літа кріпкого здоров'я і дальших успіхів в його творчій праці.

Ірина Твердохліб

Думки...

(Закінчення зі стор. 2)

канець чи кореєць каже — громадянство так, але він не хоче „перетоплюватись". Він бажає затримати свою національну та релігійну ідентичність. А чорні? Тільки їхня „сметанка" американізується. Чорне населення великих міст живе своїм відокремленим життям, домагається прав і привілеїв, але поширюючи впливи на нові території, накидає околиці свій стиль життя, від чого білим приходиться тікати.

Школи мали б довершити чудо і прискорити дію „перетоплювання". І возять дітей милями, щоб перемішувати. Результат: нечуваний упадок рівня американського шкільництва, що загрозливе дуже серйозно в епоху комп'ютера й іншої технології. Японія і Німеччина оперують інтелігентним робітником і займають передові місця у світовій економіці. Але в тих країнах розцінюють інтелектуальний потенціял дитини і спрямовують її у відповідне русло шкільного виховання. В Америці будучий астрофізик в цій самій клясі, що потенціяльний робітник при будові доріг. Окремі школи для талановитих дітей — недостатній засіб. З шкодою і те, що тут прийнято, що студії в початкових і середніх школах обмежуються до годин науки у школі, т.зв. домашнє завдання — злишнє. Учень після годин у школі „студіює" на вулиці... Та аби тільки це. Роля учителя у школах по містах зводиться до утримування порядку замість науки. Безнадійно. Яке майбутнє нації в таких умовах? В СССР теж було намагання „перетоплювати", почавши від дитсадочка... А вислід. Виразний тренд до національних шкіл, плекання вартостей національної ідентичности. Принаймні хочеться вірити, що до того йде в Україні!

Горбачов — сякий, такий: Таким уважають його деякі наші засоби масової інформації. Не змінив це, не викинув того, а міг би завести там такі зміни. Він — такий же комуніст як його попередники — нарікаємо часто. Може й так, а може й ні. А більше ні, як так. Усе ж у Львові повівають навіть червоно-чорні прапори, і покищо ніхто не у концентраційному таборі. Єльцин уже сказав виразно, що він не той і вийшов із партії. Важко пророчити, але мені здається, що і Міхаїл і Раїса зробили б те саме, коли б уважали, що це нарадзі має змисл. Думаю, щосім Великих є про них цієї ж думки, коли в такий, чи інший спосіб, готові допомагати Горбачову. А хіба вони не такі вже недотепи, як це думають деякі наші середовища Горбачов мусить рахуватись із тим, що досі хоч 15.000.000 злочинців-партійців і на місцях влада у їх руках, а не президента Горбачова. Можна б справу розв'язати. Коли б так перебудову переводив Сталін, а не все ж таки „демократ" Горбачов, вистачило б, щоб поставити хоч 1000 головних тих злочинців „під стєнку", хоч півмільйона виселити на Сибір, і все плило б по його думці. Маю враження, і підозріваю, що так думають і Буш, і Коль і Тачер, що Горбачов пішов би навіть далі як Єльцин. Але дійсність накидає йому іншу лінію. Нас теж дивує чому Горбачов вибрав Івашка на своє альтер-его? Хто Івашко? Чому якраз Івашко? Чому якраз президент Української ССР, коли „президент"- російської Єльцин уже зріка почести бути одним із „великих" у партії? Мало б це вказувати на рівність народів Союзу — що з нього ще залишилось. Цікаво буде стежити за подіями в Україні у найближчих місяцях, коли промине „огірковий сезон". Хоч правда — цьогорічний „огірковий" — надзвичайно інтересний!

Мистецький...

(Закінчення зі стор. 2)

натів і найкраща рівнем за всі попередні роки, як їх бачив автор цих рядків. 160 картин і кількадесят мистців, що їх прізвищ годі перелічити в інформаційній газетній статті. Цією виставкою пригадано гляда чам таких велетнів з історії українського мистецтва, як Микола Бутович, Лев Гец, Олекса Грищенко, Яків Гніздовський. Але є й цілий великий гурт сучасних мистців і мисткинь. Є чотири картини „Гірські красиви Михайла Мороза — вже з часу його захоплення експресіонізмом, — 22 кольорові графіки Богдана Божемського, завжди багаті тематикою, 10 картин О. Бачинської, але звертає на себе увагу тільки одна картина Галі Новаківської з Торонто „Ириси" — типова своїм пастелевим кольоритом для цієї видатної мисткині, краще відомої з її індивідуальних виставок у Канаді.

Є теж п'ять дереворізів Зенона Голубця, плоскорізьби у дереві. Найкраща жіноча голівка, „Чорнобильська Мадонна І. Марчука — експеримент. Посередині — жіноча голівка. Доказ великої фантазії мистця. Але ця макабрична картина годить ся хіба тільки до музею, а не до приватного дому.

Без образи для організаторів виставки у Гражді скромна порада, щоб радше відкрити виставку кілька днів пізніше, а зладити хоч би скромний каталог, бо виставка без каталогу не залишає по собі ніякої документації, наче б її не було. Краще теж почекати, аж зберуться всі експонати, щоб розвішувати їх за пляном — за напрямками чи за спільною тематикою. Але це тільки невеличкі тіні. Бож треба признати заслугу для улаштування такої багатої і гарної виставки.

Автор клепсидри про смерть бл. п. МИРОНА В. ІВАШКА пропустив у підписах родини горем прибиту дружину, п-ні АННУ ІВАШКО.

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що в суботу, 21-го липня 1990 р. відійшла від нас у Вічність наша Найдорожча МАМА, БАБЦЯ І СЕСТРА

бл. п.

Володимира з Кузьмаків НАГОРНЯК

нар. в Стрию, Галичина.

ПАРАСТАС у вівторок, 24-го липня 1990 р. в похоронному заведенні Литвин і Литвин в Юніон, Н. Дж., о год. 7:30 веч.

ПОХОРОН в середу, 25-го липня ц. р. з того ж похоронного заведення до церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж. о год. 9-ій ранку, відтак на цвинтар св. Духа у Гемптонбургу, Н. Й.

Залишені в смутку:
дочка — МИРОСЛАВА ГРАБ з мужем ЮРІЄМ
внуки — ПЕСЯ і ЮРІЙ
сестра — МИРОСЛАВА ПЕТРИШАК з мужем ТАДЕЄМ
свати — д-р РОМАН і ОЛЬГА ГРАБ

Небуденний успіх футбольної дружини „Карпати"

Філядельфія (М. Б-й). – Тут в днях від 14-го до 18-го червня гостювала довгоочікувана футбольна дружина львівських „Карпат". В тому часі наші карпатці відвідали історичні місця Вашінгтону і Філядельфії, відбули двоє футбольних змагань і зустріч з українською громадою Філядельфії і околиць.

Футболісти ФК „Карпат" зі своїм проводом прибули до Вашінгтону в четвер, 14-го червня. Після відвідин пам'ятника Т. Шевченкові і оглядин деяких історичних місць столиці ЗСА, гості прибули до Філядельфії вже пізно вечером.

В п'ятницю, 15-го червня, в передполудневих годинах львів'яни відвідали українські православну і католицьку катедри, „Дзвін Свободи" і будинок незалежности ЗСА на Площі незалежности у Філядельфії, а в пополудневих годинах оглянули „Тризубівку" і відбули передзмаговий тренінг на майдані „Тризубівки".

В суботу, 16-го червня, о год. 1-ій по полудні змагуни ФК „Карпати" прибули на „Тризубівку", щоб відбути перші історичні змагання копаного м'яча на вільній землі Вашінгтона. Почесть бути суперником ФК „Карпатів" припала одинадцятці УСО „Тризуб".

Після кольоритного відкриття — відспівання національних гимнів, піднесення американського і українського національних прапорів і виміни прапорцями, змагання почалися в атмосфері патріотичного піднесення.

Змагуни „Тризуба" вперше стрінулися зі зовсім іншою системою гри, що, очевидно, мало вплив на перебіг і вислід змагань. Гра була цікава. Перших 15 хвилин оборона „Тризуба" відбивала всі напади скорих львів'ян, але на тім був кінець її видержливости. Саме у 15-ій хвилині Ю. Рафальчук розпочав серію воріт, закотивши м'яча до порожніх воріт „Тризуба". Другі ворота здобув О. Чижевський змиливши вибігаючого воротаря. Треті ворота здобув А. Мушинка ефективним стрілом. Двоє дальших воріт осягнув Р. Забранський, усталюючи вислід першої півгри на 5:0 у користь гостей. По перерві були сподівання двоцифрового висліду, тим більше, як Р. Забранський здобув свої треті ворота. Але з черги також напад „Тризуба" почав частіше підходити до воріт львів'ян і врешті Г. Фарфаро пробившися крізь оборону „Карпат" і минувши воротаря здобув перші ворота для „Тризуба". Це, очевидно, підбадьорило змагунів „Тризуба" до дальших спроб поліпшити стан, що вкінці вдалося цьому самому змагунові підвищити до 2:6. Але скоро В. Шаран здобув семі ворота, а останній рейд нападу „Тризуба" закінчився третіми воротами і устаденням кінцевого висліду 3:7 в користь карпатців.

Добре суддював Юліо Саляс, член ФІФА з Пенсильвенії, а автовими суддями були М. Касіян і П. Гулаїв. Ігрі ФК „Карпати" — УСО „Тризуб" приглядалося понад 1,000 осіб.

Після змагань відбулося скромне прийняття для змагунів і позамісцевих спортових гостей, під час якого д-р Іван Сєрант, голова УСК Ню Йорк, склав привіт і вручив всім карпатцям „дар любови" в ковертках.

В суботу вечером відбулася успішна зустріч з громадянством на бенкеті в УОК Центрі. Бенкет відкрив Ігор Чижович, голова УСО „Тризуб", а о. д-р Іван Біланич провів молитву відповідну до хвилини. Бенкетом проводив справно д-р Володимир Карпинич. Під час бенкету, який проходив в піднесеному настрої промовляли Йосиф Лось, доцент журналістики Львівського Університету ім. І. Франка і депутат Львівської обласної ради; Карло Мікльош, президент ФК „Карпати" і заслужений тренер України. Від УСО „Тризуб" коротке слово мав І. Чижович, а Я. Козак, заступник голови УСЦАК і голова УСЦАК-Схід привітав гостей від згаданих спортових централь.

Після виміни подарунками (Ю. Кордіяк, колишній голова ФК „Карпат" і І. Чижович) і представлення членів всіх трьох дружин „Карпат", збірної і „Тризуба" та вручення пропам'ятної плякати президентові „Карпат" К. Мікльошові, тостмайстер представив представників громадських товариств. На бенкеті були присутніми представники таких товариств: ЗУАДК, УККА, УАКР, ОЖ ООЧСУ, СУМ, УНС, УНП, 1Д УНА, „Бойківщина", „Провидіння", Гуцульське Т-во і УОКЦ. На потреби ФК „Карпати" представник ЗУАДК передав чек на суму 1,000 дол., а деякі інші товариства також передали свій „дар любови" з цього ж приводу.

В. Чижович, перебуваючи в Італії з нагоди ігор за світову чашу футболу, переслав телеграму-привіт від американської футбольної федерації, а М. Стебельський — від УАСТ „Чорноморська Січ" в Нюарку.

Цей успішний бенкет закінчено відспіванням „Многая літа" в честь гостей, а зокрема заслуженого сеньйора К. Мікльоша. Хоч було вже пізно, присутні ще довго розмовляли з милими гістьми з далекої, але так близької нам України.

В неділю, 17-го червня, на „Тризубівці" відбулися змагання, яким приглядалося біля 2,000 осіб. Гра була гарна, а глядачі реагували часто на гарні заграння, або стріли на вороти чи їх оборону. А було їх багато на одні і на другі (на ворота збірної більше), але перша півгра закінчилася 0:0. Очевидно, завдяки дуже гарній грі воротаря збірної Я. Дахнівського.

По перервні гра дещо сповільнилася, бо сонце пригрівало і видно було, що змагуни вже втомлені, а головно змагуни збірної. Це, очевидно, використали львів'яни і здобули троє воріт зі стрілів В. Шарана, В. Лєндела і Р. Забранського. Для збірної почесні ворота здобув Х. Шалай (УАСТ „Черник" Дітройт). Змагання закінчилися перемогою львівських гостей у відношенні 3:1 (0:0).

Змагунам збірної бракувало зіграности, але вони намагали жертвенністю і дорівнювали швидкістю львів'янам. Всі змагуни збірної грали віддано, а зокрема Я. Дахнівський, Є. Чижович, мол., і Т. Козак.

В складі ФК „Карпати" виступали: Р. Лайзан і В. Паламарчук — воротарі; С. Юрчишин, Р. Деркач, Ю. Гій, і О. Гула — оборонці; А. Мушинка, В. Рафальчук, О Чижеський, В. Шаран, В. Лєськів і М. Савка — помічники; і Р. Забранський, В. Лєндел і Р. Лаба — нападаючі; і Р. Поточняк — тренер.

В красках збірної грали Я. Дейчаківський і Д. Василик — воротарі; Є. Чижович, мол., Т. Козак, А. Махлінський, Т. Вовк і Н. Кочерга — оборонці; З. Лужняк, І. Чижович, мол., Б. Недільський, П. Скороход і Х. Шалай — помічники; і А. Вовк, С. Палидович, П. Тадрик і Р. Куропась — нападаючі. Є. Чижович був організатором і тренером збірної.

Слід звернути увагу, що змагуни „Карпат" виступили в уніформах фірми „Чаллендж", які президент цієї фірми Баб Лейкер подарував в двох комплетах (блакитно-жовті і зелені) дружині „Карпат" згідно з попереднім домовленням з Ю. Кордіяком. Над грищем також майорів плякат фірми „Чаллендж", яка добровільно стала спонзором української дружини. Два матчі у Філядельфії були також розіграні мячами фірми „Чаллендж". На жаль, українські змагуни до них не привикли.

Члени філядельфійського відділу 1Д УНА продавали квитки вступу при в'їзді і контролювали розміщення приїжджаючих автомобілів. З цього обов'язку вони вив'язалися дуже добре.

Газета „Філядельфія Інквайрер" в своїх числах з 16-го і 17-го червня повідомляла своїх читачів про обидва матчі.

ФК „Карпати" здобули перемоги в Чикаго над збірною „Левів" і „Крил", 5:1 в Клівленді над збірною стейту „Огайо", 6:1 і в Дітройті над дружиною „Вілс" з Віндзору, 2:0.

Змагуни ФК „Карпати" привезли зі собою подих рідного краю; їх присутність створила атмосферу національно-атріотичного піднесення, яке довго-довго залишиться в пам'яті всіх українців Філядельфії і околиць. Це був спонтанний вияв національної солідарности українців „двох світів". Це зокрема задемонстрував президент „Карпат" на бенкеті, коли емоційно висловився, що „ми не віддамо Львова і здобудемо вільну і незалежну українську державу".

Дружина ФК „Карпати" на „Тризубівці".

ВИПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

В статті „Економіка у комуністичних країнах в першому кварталі" Андрія Бука слід внести поправку: „Свобода" ч 132 з 13-го липня, сторінка друга, третя колонка, 15-та стрічка згори, слід читати: „Державний 165 біл. дол. дефіцит зменшити через зменшені видатки на зброю (ТАСС подає 18 відс. валової продукції, закордонна розвідка 26 відс.). — Ред.

КИТАЙ ТА САВДІЙСЬКА Арабія оголосили, що з днем 22-го липня іхні країни нав'язали дипломатичні стосунки. Цей крок уважається дуже важливим для обидвох країн. Для савдійців — це вперше вони нав'язали дипломатичні спілкування з комуністичним урядом, а для китайців — це можливість зірвання зв'язків савдійців з Тайваном. Хоча офіційно Савдійська Арабія не заявила, що зриває дипломтичні взаємини із Тайваном, але всім є відомо, що звичайно Китай цього вимагає від країни, з якою встановляє дипломатичні зв'язки.

Привіт з Пластового Новацького Табору

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

„Ігри доброї волі" у стейті Вашінгтон

Другі з черги так зв. „Ігри доброї волі", що їх ініціяторами були чотири роки тому спортові політруки СССР і власник телевізійної каблькової сітки в ЗСА Тед Тирнер, цим разом відбудуться в різних містах стейту Вашінгтон у ЗСА. В цих іграх мали б взяти участь коло 2,500 атлетів з різних країн світу. Як повідомляють організатори, ці ігри майже дорівнюють Олімпійським і змагання проходитимуть з 21 виду спорту. Їх кошт перевершить суму 65 мільйонів долярів. Для того, щоб „вийти нарівно", організатори повинні продати квитків на суму 17 мільйонів, досі продали на 11 мільйонів. Власник каблькової сітки Тед Тирнер втратить на цих іграх понад 13 мільйонів. У попередніх іграх, що відбулися в Москві, він втратив круглу суму — 26 мільйонів долярів. Змагання розпочалися 20 липня і мають закінчитися 5 серпня ц.р. Окремі ігри проходитимуть у столиці Стейту Сіятель, а також у таких містах як Такома, Спокейн, Кенневік, Енумкляв, Редмонд і Федерал Вей.

Згідно із статистичними даними, найчисленніше будуть представлені ЗСА і СССР, в складі збірної останньої зголошено 650 змагунів, тренерів, суддів, представників спортових федерацій та медичних працівників.

Очевидно, в складі збірної СССР виступатиме велика кількість спортовців з України. Навіть до цих неофіційних ігор „старший брат" не наважиться допустити збірної України, яка мала б можливості в найгіршому випадку здобути третє місце, після СССР, ЗСА. В списку збірної СССР, що вже закваліфікувалися до участі в Іграх доброї волі, знаходимо такі українські спортові таланти: наколесники, О. Кириченко, О. Чалих, А. Білостецький, О. Гончаков; мистецька гімнастика: О. Тимошенко, О. Скалдіна; веслувальники: С. Закірова, С. Мазій, В. Досенко, Г. Білкс, М. Чуприна; плавці: Н. Шадаєва, І. Гапон, Є. Логвинов, М. Зубков, В. Ткаченко, С. Копчик, Ю. Багач, М. Климець, В. Ярощук, Є. Кортяга, О. Фощевська; стрибуни у воду: В. Стаценко, І. Афаніна; п'ятиборство: О. Плаксин; фігурна їзда на льоду: В. Петренко, В. Загороднюк; гокеїсти: В. Ширяєв, Д. Христич.

Кандидатами до участи в цих іграх є ще такі українські спортовці: кошиківкарі О. Білостінний, І. Пінчук, Є. Мурзін, О. Жирко; боксери Д. Єлисеєв, В. Акшонов, Р. Зауличний; борці вільного стилю М. Кушнір; відбиванка О. Щадчин, І. Ярковенко; вотерпольо В. Рождественський, І. Бєлофастов; ручний м'яч Ю. Гаврилов, А. Щепкін; гімнасти — І. Коробчинський, Г. Мисютин, Н. Калініна, Т. Лисенко, О. Дудник, Т. Гуцу; легкоатлети — С. Бубка, О. Клименко, М. Медвідь, А. Мазниченко, Ю. Тамм, І. Кравець, О. Бурцев, С. Розум, С. Димченко, М. Щербина, В. Іноземцев, В. Бризгін, А. Газюра, М. Табак, М. Матюшенко, Л. Бережна, Р. Поваринцин, М. Куліш, Л. Джигалова, Н. Григорєва, О. Хлопотнова, І. Костюченко, Н. Чернієнко, І. Євсеєва, Н. Олізаренко, О. Турчак, В. Федюшина, А. Кохановський; дзюдо — М. Невдащенко, Л. Матвієвська; яхти — Л. Москаленко.

Поінформували про втечу футболіста Лендєла

У київській „Спортивній Газеті" з 30-го червня в рубриці „Подробиць" під заголовком „Ще один житель Детройта" кореспондент В. Михайлов помістив вістку про втечу з львівських „Карпат" чолового напасника Вячеслава Лендєла. Ось як інформував читачів „С. Газети" згаданий кореспондент:

„Позавчора у львівському корпункті газети не замовкав телефон. Однак цього разу болільників цікавили не результати виступів футбольної команди „Карпати", а обставини повернення команди додому. Дехто запитував, чи справді група гравців „Карпат" вирішила залишитися в Сполучених Штатах Америки. Інші вже знали, що „групу" представляє лише один гравець. Що ж насправді трапилося?

— А те, що до Львова не повернув провідний футболіст команди Вячеслав Лендєл, —говорить начальник „Карпат" майстер спорту Габор Вайда. -Поїздка була організована представниками української діяспори в США. Побували у Філядельфії, Чикаго, Клівленді, Дітройті. Провели п'ять матчів і всі виграли. Господарі подбали, щоб у львівських футболістів не було жодної проблеми. До речі, мешкали хлопці в сім'ях американців, що дозволило їм ближче познайомитися з місцевим життям. Здавалося, від поїздки залишаться самі найприємніші враження. Але на тобі. Передостаннього дня, коли ми мали вирушати з Дітройту до Ню Йорку, не з'явився на місце збору Лендєл. За кілька годин додзвонилися до будинку господарів, де мешкав львів'янин і ті повідомили, що він залишається в США. Певно, непогано познайомився...

Отак „Карпати" вирушили додому без свого лідера, якого розшукати так і не вдалося. Вайда на закінчення розмови все ж зазначив, що Лендєл — людина, яка легко піддається чужому впливу. Не виключено, що він ще одумається. Звичайно, прикро, що перша поїздка відроджених „Карпат" на запрошення української діяспори закінчилася таким інцидентом. Однак не поспішатимемо з ярликами. Обов'язково інформуватимемо читачів про подальший розвиток подій".

Стільки написав Михайлов. Добре чи зле зробив Лендєл — важко нам твердити, не знаючи особи та обставин. Очевидно, якщо йдеться про ФК „Карпати", то для них це важкий удар, адже втратили чолового й надійного футболіста, якого буде важко заступити. Для проводу ФК „Карпат" це додаткова неприємність. Їх недруги мають тепер причину робити закиди, мовляв, ви хотіли зустрічей з українською спортовою діяспорою, маєте!... Це, мабуть, буде пересторогою для інших українських клюбів, щоб не збиралися їхати на подібні зустрічі, бо існує реальна можливість втратити своїх чільних спортовців. Добре чи зле зробив Лендєл, — про це він, мабуть знає найкраще сам, адже вільному — воля, як каже наша пословиця: „Як собі постелить, так і виспиться".

УСВТ „Ч. Січ" — „Академіко" СК — 1:1

Цими змаганнями, що відбулися 6 липня ц.р. „Ч. Січ" розпочала традиційний літній футбольний турнір, що його спонзорує західньонімецька фірма „Гакер-Пшор". В цьогорічному турнірі беруть участь: Юніон Ленцерс „А", Азурі СК, Гейлдон СК, Керні Скатс (підгрупа „А") і Юніон Кавнті, Юніон Ленцерс „Б", Академіко СК і УСВТ „Ч. Січ" (підгрупа „Б").

Після закінчення ігор круговою системою, 17 серпня ц.р. відбудуться фінали за перші три найбільші фінансові нагороди. Дружини, що займуть перші місця, розіграють фінали за 1 і 2 місця, дружини на других місцях відбудуть гру за третє місце.

У звітовій грі „Січовики" не мали повного складу, але показали досить пристойний рівень, завдяки чому закінчили цю зустріч ремісом 1:1. Єдиного голя для „Ч. Січі" стрілив М. Лісковський. Крім нього в складі виступили, цим разом: І. Лисяк, В. Науменко, Т. Науменко, І. Хамуляк, М. Торій, О. Василак, Д. Брієнза, М. Олей, І. Костецький, М. Криласкас. Провідник і тренер Михайло Паливода.

(от)